

SAOPĆENJE FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR I

SARAJEVO, 12.12.2016.

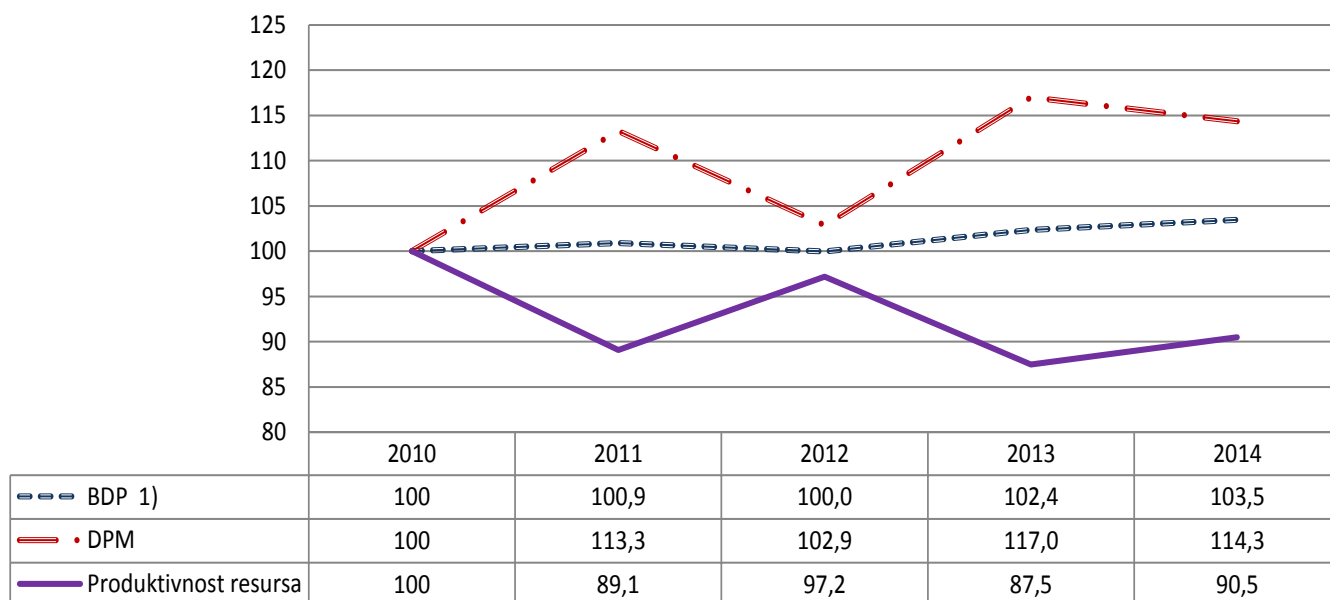
BROJ/ NUMBER 1

EKONOMSKI RAČUNI OKOLIŠA *ENVIRONMENTAL ECONOMIC ACCOUNTS*

PRODUKTIVNOST RESURSA *Resource productivity*

Slika 1. Vodeći indikator: Produktivnost resursa – BDP⁽¹⁾ / DPM, 2010-2014, (2010=100)

Chart 1. Lead indicator: Resource productivity – GDP⁽¹⁾ / DMC, 2010-2014, (2010=100)

¹⁾BDP izražen kao lančano povezane vrijednosti, referentna 2010

¹⁾GDP in chain-linked volumes, reference year 2010

Produktivnost resursa, kao odnos bruto domaćeg proizvoda i domaće potrošnje materijala, je pokazatelj koji ukazuje na efikasnost korištenja resursa gdje je poželjna proizvodnja veće ekonomske vrijednosti uz što je moguće manji utrošak materijalnih resursa.

The Resource productivity, as the ratio of gross domestic product and domestic material consumption, is an indicator which indicates the efficiency of resource where it is desirable production more economic value with the possible lower consumption of material resources.

U Bosni i Hercegovini se produktivnost resursa smanjuje u posmatranom periodu. To je uzrokovano značajnim rastom domaće potrošnje materijala, u odnosu na umjereni rast bruto domaćeg proizvoda. U posmatranom periodu bruto domaća potrošnja i domaća potrošnja materijala nisu rasli paralelno, i vidljivo je razdvajanje između ekonomskih i ekoloških varijabli. Kako su vrijednosti produktivnosti resursa u posmatranom periodu znatno niže od vrijednosti BDP-a, ne može se govoriti o razdvajanju veze između korištenja resursa i ekonomskog rasta.

In Bosnia and Herzegovina, the Resource productivity decreases in the referent period. It is caused by a significant increase of domestic material consumption, compared to a mild growth of gross domestic product. In the reporting period the gross domestic consumption and domestic material consumption did not grow in parallel, and it is clear separation between the economic and environmental variables. As the value of Resource productivity in the reporting period are significantly lower than the value of GDP, can not be considered that there is a separation of the links between resource use and economic growth.

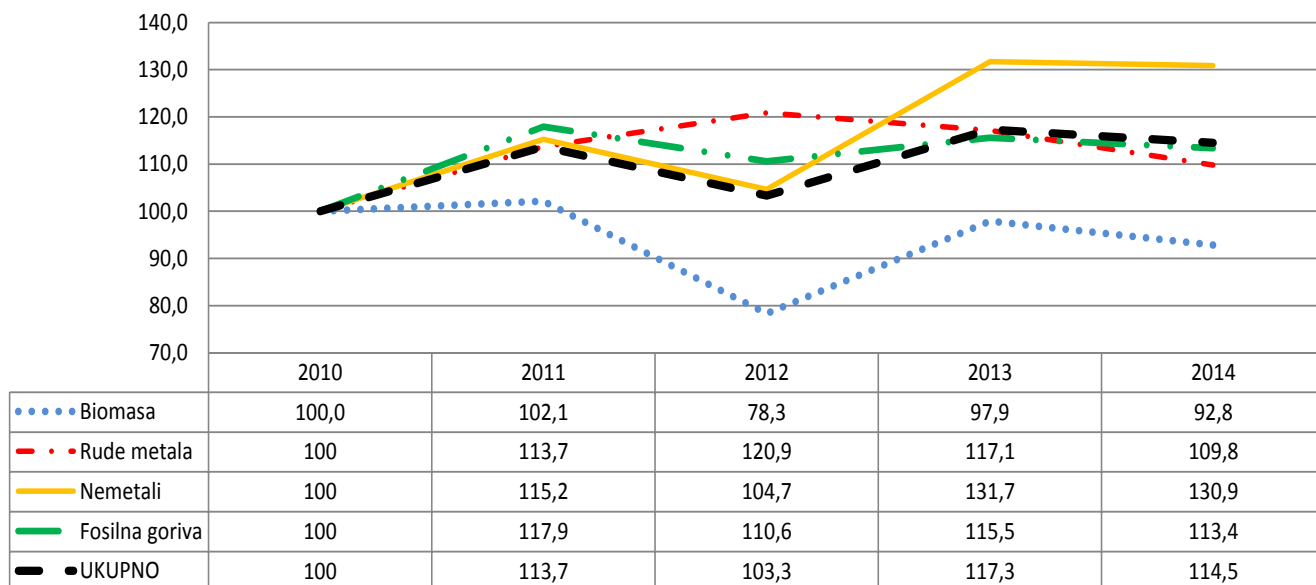
Nivo produktivnosti resursa zavisi od bogatstva resursa, raznolikosti industrijskih aktivnosti, ulozu uslužnog i građevinskog sektora, razmjerama i strukturi potrošnje te različitim izvorima energije.

Bosna i Hercegovina je po produktivnosti resursa u privredi znatno ispod prosjeka Evropske unije. U 2014. godini iznosila je 0,9 KM po kilogramu i smanjena je za 9,5% u odnosu na 2010. godinu.

The level of Resource productivity depends on the resources potential, diversity of industrial activities, the role of the service and construction sectors, the extent and structure of consumption and different energy sources. The Resource productivity of Bosnia and Herzegovina in the economy, is rather low compared to the European Union average. It was 0.9 KM per kilogra, referent 2014, and decrease 9.2% compared to 2010.

Slika 2. Podindikator: Domaća potrošnja materijala po glavnim kategorijama materijala, 2010-2014, (2010=100)

Chart 2: Sub-indicator: Domestic material consumption by main material category, 2010-2014, (2010=100)

Dalji zaključci o vidljivom razdvajanju između ekonomskih i ekoloških varijabli u Bosni i Hercegovini se mogu postići dodatnom analizom komponenata domaće potrošnje materijala.

Further conclusions about a visible separation between the economic and environmental variables can be achieved by additional analysis of the components of domestic material consumption.

Ekonomija Bosne i Hercegovine je u 2014. godini potrošila 30 miliona tona prirodnih resursa, što je za 14,5% više u odnosu na baznu godinu. Domaće vađenje nemetalnih minerala je povećano za 30,1% u odnosu na baznu godinu, najveće ušesće je zabilježeno u vađenju mermera, granita, pješčara, pijeska i šljunka. Uvoz prirodnih resursa je porastao za 16,3% u odnosu na baznu godinu, posmatrano prema kategorijama materijalnih resursa najveće ušesće je zabilježeno u uvozu fosilnih goriva.

The economy of Bosnia and Herzegovina, referent 2014, is consumed 30 million tons of natural resources, which is 14.5% more compared to the base year. Domestic extraction of non-metallic minerals increased by 30.1% compared to the base year, the biggest part is recorded in the extraction of marble, granite, sandstone, sand and gravel. Imports of natural resources has increased by 16.3% compared to the base year, observed by category of material resources the largest share was recorded in imports of fossil fuel.

Na svakog stanovnika Bosne i Hercegovine 2014. potrošeno je približno 8,1 tona poljoprivrednih kultura, minerala i metala. U 2010. potrošnja resursa po stanovniku iznosila je oko 7,0 tona. To znači da je u posmatranom periodu povećana potrošnja za 1,1 tona resursa po stanovniku, odnosno da se u 2014. po stanovniku i po danu trošilo oko tri kilograma više resursa nego 2010. godine.

It was spent about 8.1 tons of crops, minerals and metals per capita, referent 2014. Consumption of resources per capita was about 7.0 tons, referent 2010. This means that in the reporting period increased consumption by 1.1 tonnes of resources per capita. It means that in 2014, per capita and per day, consumed about three pounds more resources compared to 2010.

Naziv indikatora	TM 1. Produktivnost resursa	Name of indicators	Resource productivity
Definicija	Indikator pokazuje postize li se napredak u ostvarenju jednog od ciljeva politike održive proizvodnje i potrošnje, odnosno održivog razvoja općenito. Njime se prati razvija li se ekonomija na način da efikasno koristi prirodne resurse uz smanjivanje negativnog uticaja na okoliš tokom eksploatacije i korištenja materijala. <i>Podindikator:</i> TM 1.1 Domaća potrošnja materijala	<i>Definition</i>	<i>The indicator shows progress achieved in realizing one of the goals of the policy of sustainable production and consumption, ie sustainable development in general.</i> <i>Sub-indicator:</i> <i>TM 1.1 Domestic material consumption</i>
Pravna pokrivenost	a) Bosna i Hercegovina: - Strategija razvoja statistike BiH 2020 b) EU propisi: - Regulativa (EU) br. 538/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Regulative (EU) br. 691/2011 o europskim ekonomskim računima okoliša (SL L 158 od 27.5.2014.) - The 2030 Agenda for Sustainable Development	<i>Legal acts</i>	a) Bosnia and Herzegovina - Development Strategy of Statistics 2020 b) EU legislation - Regulation (EU) no. 538/2014 of the EP and of the Council amending Regulation (EU) no. 691/2011 of the European economic environment accounts - The 2030 Agenda for Sustainable Development
Set podataka	1. Naziv podatka: Domaća potrošnja materijala (DMC), ukupno Način prikaza: numerički i tabelarno Jedinica mjere: tona 2. Naziv podatka: Bruto domaći proizvod u cijenama 2010, bazno ulančane vrijednosti Način prikaza: numerički, tabelarno Jedinica mjere: KM (konvertibilna marka)	<i>Data set</i>	1. Data set: Domestic material Consumption (DMC), total <i>Dissemination: numerical and tabular</i> <i>Unit of measure: tonnes</i> 2. Data set: Gross Domestic Production, in chain-linked volumes, reference year 2010 <i>Dissemination: numerical and tabular</i> <i>Unit of measure: BAM (convertible marks)</i>
Periodika	godišnje	<i>Periodicity</i>	yearly
Metoda izračuna	Produktivnost materijala iskazuje se kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) i domaće potrošnje materijala (DPM).	<i>Calculation method</i>	<i>The Resource Productivity is expressed as a ratio of gross domestic product (GDP) and domestic material consumption (DMC).</i>
Način prikaza podataka	Pokazatelj se prikazuje tabelarno ili grafikonom u kojem je iskazana produktivnost materijala počevši od bazne 2010. godine (indeks 2010 =100).	<i>Data Dissemination</i>	<i>The indicator is displayed in tabular or chart which is shown productivity material, (index 2010 = 100).</i>
Izveštavanje	a) Obaveza izvještavanja na EU i međunarodnom nivou: Dostavljanje podataka u EUROSTAT, u skladu sa zahtjevima Regulative (EU) br. 691/2011	<i>Reporting</i>	a) <i>The obligation of reporting to the EU and international level:</i> <i>Data submitted to Eurostat, in accordance with the requirements of Regulation (EU) no. 691/2011</i>
Dostupnost	Dostupnost podataka www.bhas.ba i u bazi podataka	<i>Data</i>	www.bhas.ba

METODOLOGIJA

Produktivnost resursa je vodeći indikator za Evropsku tabelu za praćenje rezultata u području efikasnosti resursa, u okviru **Strategije Europa 2020**.

Indikator Produktivnost resursa je bruto domaći proizvod (BDP) podijeljen sa domaćom potrošnjom materijala (DMC). Domaća potrošnja materijala odražava potrošnju unutar nacionalne ekonomije. Podrazumijeva razmatranje materijala: biomase, fosilnih goriva, minerala i metalnih ruda (domaća eksploatacija materijala i uvoz), ali bez materijala koji su izvezeni (uključujući i materijale koji su ugrađeni u proizvode koji se izvoze). Za određivanje Domaće potrošnje materijala - DPM primjenjuje se metodologija za Ekonomske račune materijalnih tokova (Economy-wide material flow accounts EW-MFA), u skladu sa Regulativom (EU) br. 691/2011 Evropskog parlamenta i Vijeća o evropskim ekonomskim računima okoliša, posebno Annex III Regulative - Modul za EW MFA.

BDP se mjeri pomoću lančano povezanih vrijednosti koje prikazuju razvoj tokom vremena bez inflacije i pokazuju kretanja u realnom smislu. Korištenje bazično povezanih vrijednosti za BDP je važno zbog domaće potrošnje materijala koja se koristi kod izračunavanja produktivnosti resursa koja nije direktno pogođena inflacijom. Korištenje bazično ulančanih vrijednosti za BDP, rezultira time da je indikator produktivnost resursa također realni pokazatelj, a prikazan je u KM/kg.

Zavisno od svrhe analize podataka, produktivnost resursa se također može iskazati u:

- „eura po kilogramu“ koristeći tekuće cijene za BDP, kada se analizira ekonomija zemlje u određenom trenutku (za jednu određenu godinu);
- „PPS po kilogramu“ koristeći tekuće cijene za BDP izražen u standardu kupovne moći (PPS); PPS uklanja razlike u kupovnoj moći između ekonomija zemalja, uzimajući u obzir razlike u nivou cijena; mogu se koristiti za poređenje ekonomija zemalja u specifičnoj godini (za jednu određenu godinu).

METHODOLOGY

*Resource productivity is the lead indicator of the resource efficiency scoreboard. The scoreboard was developed in the context of the flagship initiative 'A resource-efficient Europe' under **the Europe 2020 Strategy**.*

Resource productivity is the ratio of gross domestic product (GDP) divided by domestic material consumption (DMC). Domestic material consumption reflects consumption within the national economy, consider the following materials: biomass, fossil fuels, minerals and metal ores (domestic exploitation of materials and imports), but without the materials that are exported (including materials that are incorporated into exported products). Domestic material consumption - DMC applies the methodology Economy-wide material flow accounts EW-MFA, in accordance with Regulation (EU) no. 691/2011 of the European Parliament and the Council on European environmental economic accounts, particularly Annex III Regulation - Module for EW-MFA.

GDP is measured by linked values that show the development over time without inflation and show developments in the real sense. Using based chain-linked volumes for GDP is important, because domestic consumption of materials to be used in calculating the productivity of resources, that are not affected by inflation. Using based chain-linked value of GDP, the result that resource productivity indicator is also real indicator, shown in BAM /kg.

Depending on which type of GDP (current price or volume figures) used for the ratio, resource productivity can also be expressed:

- *'Euro per Kilogram' (GDP in current prices), to be used to analyse a single country at one point in time (for one particular year);*
- *'PPS per Kilogram' (GDP in current prices expressed in Purchasing Power Standards). Purchasing Power Standards are fictive 'currency' units that remove differences in purchasing power, hence eliminate differences in price levels across countries; to be used when comparing across countries at one point in time;*

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 · Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail : bhas@bhas.ba · Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.ba>

Odgovara: mr. sc. Velimir Jukić, Direktor
Person responsible: MSc. Velimir Jukić, Director

Saopćenje pripremila: mr. sc. Ševala Korajčević

Prepared by: MSc. Ševala Korajčević

Štampa: 30 primjeraka
30 copies printed

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se i na internetu
First Release data are also published on the Internet
